

A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
v é g z é s e

Az ügy száma: Kfv.VII.37.227/2024/2.

A tanács tagjai: Dr. Varga Zs. András a tanács elnöke
Dr. Szilas Judit előadó bíró
Dr. Magyarfalvi Katalin bíró
Dr. Remes Gábor bíró
Dr. Varga Eszter bíró

A felperes: felperes1
cím1

A felperes képviselője: Dr. Molnár Noémi Fanni ügyvéd
cím2

Az I. rendű alperes: Pest Vármegyei Kormányhivatal
cím3

Az I. rendű alperes képviselője: Dr. Bordás Vilmos Ügyvédi Iroda,
ügyintéző: Dr. Bordás Vilmos ügyvéd
cím4

A II. rendű alperes: Budapest Főváros Kormányhivatala
cím5

II. rendű alperes képviselője: Dr. Juni Zsuzsanna kamarai jogtanácsos

III. rendű alperes: Igazságügyi Miniszter
cím6

III. rendű alperes képviselője: Dr. Horváth Miklós kamarai jogtanácsos

A per tárgya: pártfogó ügyvédi képviselettel kapcsolatos BP/JSTK/00757-2/2022., BP/JSTK/00757-6/2022., JSF/ID/247/5/2022. számú végzések és PE/JSTK/00689-2/2022. számú határozat jogszerűségének vizsgálata

A felülvizsgálati kérelemmel

támadott határozat:

a Budapest Környéki Törvényszék 106.K.701.790/2022/19. számú ítélete

A felülvizsgálati kérelmet
benyújtó fél:
a felperes (23. sorszám alatt)

Rendelkező rész

A Kúria a felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadja.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes 2022. április 21. napján a II. rendű alperesnél elektronikus úton jogi segítségnyújtás iránti kérelmet nyújtott be pártfogó ügyvéd igénybevétele céljából a Fővárosi Törvényszék előtt, ideiglenes elhelyezés tárgyában hozott határozat jogszerűségének vizsgálata iránt folyamatban lévő közigazgatási perben. A II. rendű alperes megállapította, hogy a kérelem elintézéséből kizártnak tekintendő, ezért 2022. április 29. napján kelt, BP/JSTK/00757-2/2022. számú végzésével – a kizárása érdekében – az ügy iratait a III. rendű alpereshez, mint felügyeleti szervhez felterjesztette. A III. rendű alperes a 2022. május 12. napján kelt JSF/247/2/2022. számú végzésében a II. rendű alperes által benyújtott kizárás és más azonos hatáskörű szerv kijelölése iránti indítványt megtagadta. A II. rendű alperes 2022. június 1. napján kelt, BP/JSTK/00757-6/2022. számú végzésében ismételten megállapította, hogy az ügy elintézéséből kizárt hatóság, mert a felperes által indított közigazgatási per alperese a Budapest Főváros Kormányhivatala, amelynek a perbeli képviselőt a Budapest Főváros Kormányhivatala Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Gyámügyi Döntés-felülvizsgálati Osztály látja el. Jogát, jogos érdekét az ügy közvetlenül érinti, ezért az ügy iratait az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 23. § (3) bekezdése alapján a III. rendű alpereshez ismételten felterjesztette. A Fővárosi Törvényszéken a 22.K.701.325/2022. számon folyamatban volt közigazgatási perben a bíróság a felperes kérelmére a tárgyalást két alkalommal elhalasztotta, azonban a 2022. július 5. napján megtartott tárgyaláson ítéletet hozott. A III. rendű alperes a 2022. augusztus 3. napján kelt, JSF/ID/247/5/2022. számú végzésében - a II. rendű alperes kérelmét elfogadva - a II. rendű alperest az ügy elintézéséből kizárta és az eljárás lefolytatására az I. rendű alperest jelölte ki. Az I. rendű alperes a 2022. augusztus 8. napján kelt, PE/JSTK/00689-2/2022. számú határozatával a felperes számára a pártfogó ügyvédi képviselő igénybevételét a Fővárosi Törvényszék előtt indult közigazgatási perben engedélyezte.

[2] A felperes közigazgatási pert kezdeményezett, amelyben a II. rendű alperes 2022. április 29. napján kelt BP/JSTK/00757-2/2022., 2022. június 1. napján kelt

BP/JSTK/00757-6/2022. és a III. rendű alperes 2022. augusztus 3. napján meghozott JSF/ID/247/5/2022. számú végzése jogsértő voltának megállapítását kérte, amely jogsértések az I. rendű alperes 2022. augusztus 8. napján kelt PE/JSTK/00689-2/2022. számú határozata meghozatalához vezettek.

A jogerős ítélet

[3] A törvényszék jogerős ítéletével a felperes keresetét elutasította. Ítélete indokolásában megállapította, hogy a jelen ügyben helye volt a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 38. § (1) bekezdés f) pontja szerinti jogsértés megállapítására irányuló kereset előterjesztésének a felperes jogai megóvása érdekében, mivel a jogi segítségnyújtás biztosítása iránti igény más ügyekben részéről ismét felmerülhet. A jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Jstv.) 23. § (1) – (2) bekezdésével összefüggésben kifejtette, hogy e törvény ügyintézési határidőre vonatkozó rendelkezését a II. rendű alperes a kizárás bejelentésével és az ügy iratainak III. rendű alpereshez történő felterjesztésével nem sértette meg, a II. rendű alperesnek az ezzel összefüggő eljárására az Ákr. 24. § (1) bekezdést, valamint az 50. § (6) bekezdést kellett alkalmazni. A kizárást bejelentő II. rendű alperes az ügyben érdemben nem járhatott el, az érdemi ügyintézés meg sem kezdhetett, ezért a Jstv. határidőre vonatkozó rendelkezései nem voltak irányadók, az intézkedését az Ákr. 50. § (6) bekezdésében rögzített határidőn belül megtette. Egyetértett a II. rendű alperes által kifejtettekkel abban, hogy a Jstv. 23. §-ában rögzített eljárási határidő csak abban az esetben értelmezhető, ha kizárási ok nem merül fel.

[4] A Kúria Kfv.VI.37.616/2022/1. számú határozatát követendőnek tekintve, kifejtette, hogy a Kúria e határozatában az ügyben felmerült kizárás kérdését érdemben eldöntötte. Ebből következően irreleváns, hogy a gyámügyi határozat jogszerűségének vizsgálata iránti perben az alperes képviselőjének ellátását és a jogi segítségnyújtás engedélyezésére irányuló kérelem elbírálását a II. rendű alperes mely szervezeti egysége végezte, kizárólag annak van jelentősége, hogy a gyámügyi határozat meghozatala, ideértve a jogorvoslati eljárás során ellátandó perképviselőt is, valamint a jogi segítségnyújtás engedélyezésére irányuló kérelem elbírálása egyaránt a II. rendű alperes feladat- és hatáskörébe tartozik. A II. rendű alperes a Fővárosi Törvényszék előtt alperesként szemben állt a felperessel, és a felperes jogi segítségnyújtás iránti kérelmét ugyanezen perben igényelte a II. rendű alperesnél. Ez a körülmény eldöntötte azt a kérdést, hogy az érdekellentét fennállt és a II. rendű alperes közvetlenül érintett volt. Ebből következően a Jstv. 11. § (1) bekezdésének megsértése sem merülhetett fel. A felperes a III. rendű alperesnél bármilyen alkalmas módon jelezhetett volna, hogy a Fővárosi Törvényszék előtt folyamatban volt közigazgatási perben mikor várható tárgyalás és a jogi segítségnyújtás iránti kérelme milyen jelentőséggel bír.

A felülvizsgálati kérelem

[5] A felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet megváltoztatását kérte azzal, hogy a Kúria állapítsa meg a II. rendű alperes 2022. április 29. napján kelt BP/JSTK/00757-2/2022., 2022. június 1. napján kelt BP/JSTK/00757-6/2022., a III. rendű

alperes 2022. augusztus 3. napján kelt JSF/ID/247/5/2022. számú végzése jogszértésének tényét, amely jogszértések az I. rendű alperes 2022. augusztus 8. napján kelt PE/JSTK/00689-2/2022. számú határozatának a meghozatalához vezettek. A felülvizsgálati kérelem befogadhatósága körében a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ab) alpontjára hivatkozott. A felvetett jogkérdés különleges súlyával összefüggésben kifejtette, hogy az elsőfokú bíróságnak a II. rendű alperesre irányadó eljárási határidővel kapcsolatos jogértelmezése téves, az sérti a Jstv. 23. § (1) bekezdését, az Ákr. 50. § (6) és (9) bekezdését. A Jstv. és az Ákr. eljárási határidőre vonatkozó rendelkezéseinek egymáshoz való viszonya, az ésszerű határidőn belüli elbírálás követelményével függ össze, ezért különleges súlyú jogkérdés. E körben hivatkozott az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése szerinti ésszerű határidőn belül történő ügyintézés elvére. Az ügyfelek jogi segítségnyújtás iránti kérelmet jellemzően a bíróság előtti eljáráshoz kapcsolódóan terjesztenek elő, ezért e kérdés az Alaptörvényben deklarált XXIV. cikk (4) bekezdés szerinti tisztességes hatósági eljáráshoz és a XXVIII. cikk (1) bekezdés szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal is összefügg. A jogkérdés társadalmi jelentősége kapcsán arra utalt, hogy az az ügyfelek kimutatható számú csoportját érinti. Ennek alátámasztására a III. rendű alperes írásbeli tájékoztatását csatolta, miszerint 2020. évben 73, 2021. évben 122, 2022. évben 99, 2023. évben 6 esetben döntött az igazságügyi miniszter a Jstv. IV. Fejezet szerinti eljárásban a kizárási indítványról. A közérdekű adatok alátámasztják, hogy a jogkérdés az ügyfelek kimutatható létszámú csoportját érintik, így társadalmi jelentőséggel bírnak.

[6] Jogsabálysértésként a Jstv. és az Ákr. eljárási határidőre vonatkozó rendelkezésének elsőfokú bíróság általi téves értelmezésére hivatkozott. A Kúria Kfv.VI.37.616/2022/6. számú ítéletére utalva a felülvizsgálati kérelmében már nem vitatta, hogy a II. rendű alperes esetén kizárási ok merült fel, azonban a Jstv. szerinti eljárásban a II. és III. rendű alperesnek olyan időn belül kellett volna a döntését meghoznia, hogy az a kizárássra figyelemmel is megfelelően az ésszerű elbírálás követelményének és a Jstv. szerinti határidő megtartott legyen. Az eljárás akkor lett volna jogszerű, ha a hatóságok olyan időben hozzák meg a döntéseiket, ameddig a felperes közigazgatási pere még nem zárul le. Az eljárási határidőt a Jstv. 23. § (1) bekezdése szerint kellett számítani. Az Ákr. 8. § (2) bekezdésére figyelemmel az Ákr. 50. § (3) bekezdés második fordulata alapján, az általános 60 napos ügyintézési határidővel szemben a Jstv. határidőre vonatkozó speciális szabályai voltak irányadók, tekintettel az Ákr. 2. § (2) bekezdés c) pontjára is. A kérelem benyújtását követő napon, 2022. április 22. napján az eljárási határidő megkezdődött, ezért az ügyintézési határidő – figyelemmel az Ákr. 50. § (5) bekezdésére – 2022. május 6. napján lejárt.

A Kúria döntése és jogi indokai

[7] A felülvizsgálati kérelem befogadására – az alábbiakra tekintettel – nincs törvényes lehetőség.

[8] A Kúria a Kp. 118. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelmet akkor fogadja be, ha

- a) az ügy érdemére kiható jogszabálysértés vizsgálata
- aa) a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítása,
- ab) a felvetett jogkérdés különleges súlya, illetve társadalmi jelentősége,
- ac) az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárásának szükségessége,

ad) a kérelmező alapvető eljárási jogának valószínűsíthető sérelme, vagy az ügy érdemére kiható egyéb eljárási szabályszegés, illetve

b) a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérés miatt indokolt.

[9] A Kúria megvizsgálta a felülvizsgálati kérelem befogadhatóságával kapcsolatban előadottakat, ám azok alapján a rendkívüli perorvoslati eljárás lefolytatását nem látta indokoltnak. A felülvizsgálati kérelemben foglaltakra figyelemmel az alábbiakat tartja fontosnak kiemelni.

[10] A Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ab) alpont alapján a felvetett jogkérdés különleges súlyára alapítottan a Kúria a felülvizsgálati kérelmet különlegesen akkor fogadja be, ha az nagyszámban előforduló új típusú ügyben merül fel, a jogkérdés társadalmi jelentőségére figyelemmel pedig akkor, ha az a jogalanyok széles körét érinti. A befogadás ezekben az esetekben is csak akkor indokolt, ha az adott jogkérdésben korábban még nem foglalt állást közzétett ítélezési gyakorlatában.

[11] A felperes által csatolt – a Jstv. IV. Fejezete szerinti eljárással összefüggő kizárási indítványok éves számára vonatkozó – kimutatás önmagában nem alkalmas annak alátámasztására, hogy a felperes által megjelölt jogkérdés a jogalanyok széles körét érinti. A jogi segítségnyújtási ügyekben évente felmerült kizárási esetek számából nem azonosítható, hogy hány esetben kapcsolódtak közigazgatási perhez, illetve a perbeli képviselőhöz, nem vonható le következtetés arra, hogy a kizárás kérdésében való döntés szükségessége hány esetben vezetett a pártfogó ügyvédi képviselőlet biztosításának elmaradásához. A megküldött adatokból az sem kikövetkeztethető, hogy milyen számban merül fel a Jstv. szerinti ügyintézési határidő megtartottságának, illetve az Ákr-ben meghatározott eljárási határidővel való viszonyának a kérdése. Ennek hiányában a felperes egyedi esetén kívül nem állítható, hogy a pártfogó ügyvéd perben történő biztosításával összefüggésben az ügyintézési határidő mikénti értelmezése számos jogalany esetén felmerült volna. Ilyen típusú perek tömeges előfordulásáról a Kúriának sincs hivatalos tudomása. Ezért a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ab) alpontja alapján a felülvizsgálati kérelem befogadása nem indokolt.

[12] A felperes a felülvizsgálati kérelmében maga sem vitatta, hogy a kizárás kérdésében a Kúria iránymutató döntést hozott a Kfv.VI.37.616/2022/5. számú ítéletében, amelyben kifejezetten állást foglalt arról, hogy a közigazgatási hatóság, illetve annak valamely szervezeti egysége a jogi segítségnyújtásra vonatkozó kérelem alapján indult eljárásban nem járhat el, amennyiben a kérelmező a pártfogó ügyvéd biztosítását e hatóság ellen kezdeményezett közigazgatási perben kéri, azonban jogszabálysértésként az eljárási határidő hatóság általi megsértésére változatlanul hivatkozott.

[13] A felperes elvi jelentőségű jogkérdésként a közigazgatási eljárásban felmerült kizárás esetén a Jstv-ben és az Ákr-ben meghatározott határidő értelmezését jelölte meg. E körben a „*lex specialis derogat legi generali*” elve alapján állította, hogy a Jstv. eljárási határidőre vonatkozó szabályai az Ákr. eljárási határidőre vonatkozó rendelkezéseit megelőzik, abban az esetben is, ha az a hatóság, amelynél a kérelmét előterjesztette, az ügyből kizártnak tekinthető. A felperes által kifejtett – az eljárási határidő elsőfokú bíróság általi értelmezése – esetlegesen a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ad) alpontja szerinti befogadási okként lett volna értékelhető, a felperes e befogadási okot azonban a felülvizsgálati kérelmében nem jelölte meg. A Kp. 117. § (4) bekezdése értelmében e befogadási ok esetén a félnek a jogszabálysértés megjelölésén kívül az alapvető eljárási joga valószínűsíthető sérelmét, vagy az ügy érdemére kiható eljárási szabályszegés fennállását a befogadási okhoz kapcsolódóan külön is meg kell indokolnia, azonban a felülvizsgálati kérelem erre vonatkozó érvelést nem tartalmaz.

[14] A Kúria mindezekre figyelemmel azt állapította meg, hogy a felülvizsgálati kérelem befogadásának feltételei nem állnak fenn, ezért a Kúria a befogadást a Kp. 118. § (2) bekezdése alapján megtagadta.

A döntés elvi tartalma

[15] *Nem indokolt a felülvizsgálati kérelem befogadása, ha a felülvizsgálati kérelem alapját képező egyedi ügy tényállása nagy számban, tömegesen nem fordul elő és az a jogalanyok széles körének jogi helyzetére közvetve sincs kihatással.*

Záró rész

[16] A Kúria a felülvizsgálati kérelem befogadásának megtagadásáról a Kp. 118. § (2) bekezdése szerint tanácsban, tárgyaláson kívül, indokolt végzéssel határozott.

[17] A Kúria által hozott határozat ellen felülvizsgálatnak a Kp. 116. § d) pontja alapján nincs helye.

Budapest, 2024. április 30.

Dr. Varga Zs. András s.k.
a tanács elnöke

Dr. Szilas Judit s.k.
előadó bíró

Dr. Magyarfalvi Katalin s.k.
bíró

Dr. Remes Gábor s.k.
bíró

Dr. Varga Eszter s.k.
bíró